

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน
เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ศึกษากรณีเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

The participation of the community in cultural and environmental
conservation for sustainable tourism. Case study in
Samphanthawong District Bangkok.

โดย

พันตำรวจเอก ดร. สุริยะ ประกายสาธก

ดร. สันหนัฐ จักรภัทรวงศ์

ดร. กীরติวรรณ กัลยาณมิตร

ดร. สืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์

ดร. สิริมาส หมื่นสาย

พลตำรวจโท ดร. สันฐาน ชยนนท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรา ศรีสอน

ดร. บารมีบุญ แสงจันทร์

ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ปีงบประมาณ 2561

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน
เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ศึกษากรณีเขตสัมพันธวงศ์
กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย : พันตำรวจเอก ดร. สุริยะ ประกายสาธก
ดร. สันหนัฐ จักรภัทรวงศ์
ดร. กীরติวรรณ กัลยาณมิตร
ดร. สืบสวัสดิ์ วุฒิวิโรดิษฐ์
ดร. สิริมาส หมื่นสาย
พลตำรวจโท ดร. สันฐาน ชยนนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรา ศรีสอน
ดร. บารมีบุญ แสงจันทร์

ปีที่ทำการวิจัย : 2561

.....

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษางานวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ด้วยการใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และใช้การวิจัยเชิงปริมาณควบคู่กันไป ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ข้าราชการ ผู้นำชุมชน และกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตสัมพันธวงศ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำเสนอด้วยความเรียงโดยการพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ด้านกระบวนการตัดสินใจ ประชาชนในชุมชนให้ความสนใจในการตัดสินใจในการเสนอปัญหา ร่วมวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชนร่วมกัน ด้านการดำเนินโครงการ เห็นได้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ และเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์ คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์หลักในด้านเศรษฐกิจที่มาจากนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้จ่ายใช้สอย และการเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน ด้านการประเมินผลโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระบับน้อย

ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ปัญหาด้านกระบวนการตัดสินใจ ในกระบวนการตัดสินใจนั้นไม่ได้เกิดจากข้อเสนอที่เกิดขึ้นจากชุมชนเอง แต่เกิดจากการขึ้นนำข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ขาดการนำเสนอมุมมองจากภาคชุมชน ปัญหาด้านการดำเนินโครงการ คือ การจัดสรร

(2)

งบประมาณ ขาดการประชาสัมพันธ์ และความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ ปัญหาด้านการ
รับผลประโยชน์ คือ ขาดการรวมกลุ่มเป็นสมาชิก หรือจัดตั้งชมรมที่แน่ชัด ปัญหาการประเมินผล
โครงการที่พบคือ ชุมชนยังไม่เข้าใจขั้นตอนการติดตามและประเมินผลที่แท้จริง จึงทำให้ชุมชนไม่
สนใจเข้าร่วมการประเมินผลกิจกรรมที่จัดขึ้นเพียงแต่เข้าร่วม

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การอนุรักษ์วัฒนธรรม, สิ่งแวดล้อม, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abstract

Research Title : The participation of the community in cultural and environmental conservation for sustainable tourism. Case study in Samphanthawong District Bangkok.

Author : Pol.Col.Dr. Suriya Prapysatok
Dr. Sunhanat Jakkapattarawong
Dr. Keratiwan Kalayanamitra
Dr. Suebsawad Vutivoradit
Dr. Sirimas Muansia
Pol.Lt.Gen.Dr. Sunthan Chayanon
Asst. Prof. Dr. Wijittra Srisorn
Dr. Barameeboon Sangjan

Year : 2018

.....

This research aims to know. 1) To study The Participation of the community in cultural and environmental conservation for sustainable tourism. 2) To study problems and obstacles of the Participation of the community in cultural and environmental conservation for sustainable tourism. This research is a mixed method research to a combination of qualitative research was mainly and quantitative research was concurrently. The Informants included officials, community leaders, and samples from the public in Samphanthawong District Bangkok. The instruments used in research, questionnaires and interviews, presented by descriptive.

Participation in the conservation of culture and environment of the community for sustainable tourism revealed that the decision-making process: People in the community are more interested in making decisions. Analyze the problems and needs of people in the community. Project Implementation: See that people participate in the project. And participate in community activities related to the conservation of culture and the environment of the community. The Benefit: People in the community are the main beneficiaries in the economy, from tourists to shopping and visiting the community. Project Evaluation: People's participation is low.

The problems and obstacles of participation in the conservation of culture and environment of the community for sustainable tourism are problematic in the decision process. The decision-making process is not based on

(4)

the proposals made by the community itself. But the information from the government. Lack of presentation of views from the community sector. The problem of project implementation is budget allocation. Lack of publicity and continuity of project implementation. The problem is the lack of membership. Or establish a definite club. The project evaluation problem was The community does not fully understand the process of tracking and evaluating. Therefore, the community is not interested in participating in the evaluation of the activities held.

Keywords: Participation of the community, cultural conservation, environmental, sustainable tourism..

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ศึกษากรณีเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือด้านข้อมูล คำปรึกษา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ สำนักวิจัยและพัฒนาที่ให้คำปรึกษา แนะนำและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้การสนับสนุนทุนวิจัย

ขอขอบคุณบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทำให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ช่วยส่งเสริมสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมาให้ผู้เขียนจัดทำรายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้จัดทำวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
ABSTRACT	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญภาพ	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
คำถามในการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน	5
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	5
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน	10
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	20
แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	24
การจัดการการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ	25
การพัฒนาการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	26
แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	28
หลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	28
การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
กรอบแนวคิด	35
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	36
รูปแบบการวิจัย	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การนำเสนอผลการศึกษา	39

	สรุปขั้นตอนการวิจัย	39
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ศึกษากรณีเขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร	41
	ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	55
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	64
	สรุปผลการวิจัย	64
	การอภิปรายผลการวิจัย	70
	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากการศึกษา	70
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	74
	บรรณานุกรม	
	ประวัติผู้ทำรายงานการวิจัย	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ภูมิหลังประชากร	56
4.2	ปัญหาและอุปสรรคด้านสิ่งแวดล้อม	58
4.3	ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมด้านวัฒนธรรม	62

(9)

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.	ผลของการมีส่วนร่วมในองค์กร	7
2.	กรอบแนวคิด	35
3.	ขั้นตอนการทำวิจัย	40